

A large, crumpled white cloth or paper sculpture is the central focus of the image. It is shaped into a rounded, bowl-like form with a smaller, pointed object nestled inside. The material is heavily wrinkled and folded, creating a complex texture. The sculpture sits on a dark, possibly wooden or tiled floor. The lighting is soft, highlighting the folds and creases of the material.

Rama IX Art Museum Foundation

อารยา ราชภรณ์จำเริญสุข

ARAYA RASDJARMREARNSOOK

อารยา ราษฏร์จำเริญสุข
ARAYA RASDJARMREARNSOOK

Rama IX Art Museum Foundation

SOLO EXHIBITION
THE NATIONAL GALLERY
BANGKOK, THAILAND
JANUARY 6 - 30 1994

ฉันก็เหมือนผู้หญิงตะวันออกส่วนใหญ่ ที่ถูกสร้างขึ้นโดยมีวัฒนธรรม ความเชื่อ และเส้นทางเดิม เป็นตัวประกอบชีวิต จนถึงวันหนึ่งที่พบว่า “ความจริง” บางสิ่ง แปรเปลี่ยนไปจากที่เคยรู้มา “การเลือก” จึงมาถึง นำเจ็บปวดที่การเลือกไม่เคยเติมที่ อาจนาญ ตรงไปตรงมา และจับพลันได้เลย ความผูกพันโยงโย ทั้งต่อบุคคลที่มี ตัวตนและสิ่งที่ไม่เป็นตัวตน การผูก - รัตรึงจากค่านิยมสังคม เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เป็นดังนั้น

เนื่องจากภาวะข้างต้นไม่เคยสิ้นสุด เงื่อนไขต่างๆ จึงมีบทบาทมากในงานศิลปะของฉัน โดยไม่มี คำตอบ บัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่ฉันค้นหาผ่านงานศิลปะ โดยพยายามดำเนินไปอย่างธรรมดา โดยธรรมชาติอย่าง ที่ฉันปรารถนาให้ตัวฉันเป็น

Rama IX Art Museum Foundation

น้ำไม่นิ่ง

แล้วกลิ่นดอกไม้หอมก็จางไป รสเสนาะของเพลงแผ่วก็ห่างหูจนจับเป็นท่อนทำนองไม่ได้ จิตยังถวิลหาหวังทบทวนกลิ่นรสอีกหน ความเศร้าแผ่เข้ามาเจียบๆ...ไผ่หาอดีต

หรือหากว่าการทบทวนนั้นเกิดขึ้น ซ้ำ ซ้ำ จนเวลาหนึ่งถึงคราวต้องค้นรหาน้ำบ่อใหม่ สิ่งซึ่งเคยชื่นชมกลายเป็นเหตุแห่งการปฏิเสธไปจนเกิดความทุกข์ในใจ...ใครหาอนาคต

ไม่ว่าน้ำบ่อไหน น้ำในบ่อเดิมเย็นได้ที่ค่อยๆ ซึมไประเหยไป ปนน้ำใหม่มา กับสายฝนแรง หรือวันที่ตาน้ำค้าง เพราะความแปรเปลี่ยนเสมอ รอยคราบบอกระดับ จึงหาขีดแน่นนอนไม่ได้เลย น้ำไม่เคยเต็มจริงๆ สักที

ในวิถีของการมีชีวิต ซึ่งการแสวงหาไม่เคยสิ้นสุด การมาเยือนของความโศกเศร้าจึงถูกต้อนรับราวกับเพื่อนสนิท

เมื่อ “ทุกข์” เกิดจากความไม่พึงใจใน “ขณะนี้” ตรงนี้เองที่ผลงานหลายชิ้นถูกสร้างขึ้น ความโศกเศร้าเพื่อใคร?

เป็นศิลปิน

เป็นศิลปิน

เป็นศิลปิน

วลีนี้ถูกทบทวนครั้งแล้วครั้งเล่า เมื่อพบว่าตัวเลขในบัญชีเงินฝากลดลงจนแทบไม่มีเหลือ

วลีเป็นศิลปินช่วยให้ลืมความเป็นผู้หญิงอายุ 36 ที่ควรจะต้องซื้ออายครีมนี่ห้อดี ๆ ลักขวิดหนึ่ง

เป็นศิลปิน ถูกพร่ำว่าละล้าละลักบอกตัวเอง เมื่อเผลอเปรียบไปถึงเพื่อนที่มีตำแหน่งดี ๆ ใน

ธนาคาร หรือบริษัทใหญ่

เป็นคาถาหรือเวทมนตร์ศักดิ์สิทธิ์ จำเป็นต้องสวด - ท่อง ในบางเวลา ในเส้นทางอัน

โดดเดี่ยวของคนทำงานศิลปะ โดยเฉพาะเมื่อหวนใจ ไขว่ไขว เมื่อไม่มั่นใจตัวเอง และหรือเมื่อเกิด “ความ
โลก” ในเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับศิลปะ

เป็นผู้หญิง

หัวข้อนี้อยู่ในความรู้สึก ความนึกฝัน หรือกระทั่งความคิดในการทำงานศิลปะ ที่มักเกิด
บ่อย ๆ จากสถานภาพแห่งความเป็นผู้หญิง

พ.ศ. 2514 ทุกเย็นก่อนโรงเรียนเลิก เสียงท่วงทำนองร้อยคำฉันท์ดังมาจากห้องเรียน
ชั้นมัธยมในโรงเรียนประจำซึ่งมีผู้หญิงล้วนเกือบ 2,000 คน เป็นอาขยานตอนหนึ่งจากวรรณคดีชื่อ
“มัทนพารา” (พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 แห่งราชวงศ์จักรี)

...อันหญิงย่อมไม่อยาก

จะกระทำประดุจชาย

ความรักให้แก่ชาย

เพราะอะเกรงจะดูแคลน

กลอนแปดจากวรรณคดีชื่อ “อิเหนา” (พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 แห่งราชวงศ์จักรี)

...ไฉว์่าน่าเสียดายตัวนัก

เพราะเชื่อดิ้นหลงรักจึงซ้ำจิต

จะออกซื้อลือชวไปทั่วทิศ

เมื่อพลั้งคิดผิดแล้วจะโทษใคร

นักเรียนหญิงอายุ 14 ปี ถูกสอนถึงจุดยืนระหว่างเพศ ชิดกรอบพฤติกรรมผู้หญิงในวัน
ของความรัก จนถึงสำนึกแห่งความจงรักภักดี

จากวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” (พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 แห่งราชวงศ์จักรี)

...จะจากอกเหมือนตกลมรุมมาด

จะกลิ้งตายกายขาดลงเป็นผี

กระดุกเย็นเช่นผงเถ้าธุลี

.....

ครูเดินออกจากห้องไป การกลับมาเผชิญความจริงนอกบทเรียนเริ่มขึ้น ความเป็นจริง
จากความทรงจำที่บ้าน “ยาย” ผู้ไม่เคยเรียนหนังสือ เลี้ยงลูกหลานอยู่เพียงลำพังโดยไม่เคย
กรำกรายบ้านที่สองของสามี ความเป็นจริงในทุกหนแห่ง จำนวนโสเภณีเพิ่มขึ้น ลูกคำ “ชายไทย” ซึ่ง
รวมถึงผู้ที่แต่งงานแล้วจำนวนมิได้ลดลงเลย

งานชิ้นคู่รัก มีที่มาดังกล่าว จากมุมมองของเด็กผู้หญิงในโรงเรียนมัธยม ซึ่งถูกแทนค่าเป็น
“วัตถุปิด” ในรูปแบบของเก้าอี้ที่นั่งไม่ได้ ถูกคลุมทับด้วยผ้ายันต์สีดำซึ่งจารึกบทคำสอนศักดิ์สิทธิ์อยู่
เคียงข้างชายคนรัก “วัตถุเปิด” ที่สามารถมองเห็นไปถึงโครงสร้าง

ความทรงจำซึ่งไม่คุ้นเคย

พ.ศ. 2530 ยายตายลงหลังการตายของแม่ถึง 27 ปี เมื่อดูรูปผู้หญิงสองคนจากภาพถ่าย
ดูเหมือน “การรู้จัก” ตอบทบาทของยายและแม่จะชัดขึ้น นำเสียดายที่ไม่เคยได้ถามสองคนในขณะ
ที่เธอยังมีชีวิตอยู่เลยว่า เคยมีโอกาสเป็นผู้เลือกบ้างไหม หรือว่าไม่มีทางเลือกในฐานะเป็นผู้หญิง?

เวลาที่มีแต่กลางคืน และเธอสูญเสียความทรงจำแล้วหรือ? เป็นงานสองชิ้นที่สร้างขึ้น
ในฐานะลูกสาวและหลานสาว เช่นเดียวกับผู้หญิงใน พ.ศ. นี้ ผู้ซึ่งมีความทรงจำตอบทบาทผู้หญิงใน
อดีตเป็นเพราะเหตุการณ์จากอดีตนั้น ไม่ใช่เรื่องคุ้นเคยได้ง่ายสำหรับปัจจุบัน ร่างกายของผู้หญิงสาว
จึงถูกเขยื้อนกลับหัวอยู่สูง โดยมีเงาสะท้อนของเธอเดินทางไปกับน้ำสีดำในเรือลำใหญ่

เมื่อเวลาทวงถาม

ในปี พ.ศ. 2536 ฉันนั่งทานอาหารอยู่ปลายเตียงพ่อซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งกล่องเสียง ใน
ห้องเล็กๆ ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ขณะรับข้าวได้อ่านหนังสือเรื่องสภาพมลภาวะใน
เมืองหลวง หัวข้อยอดนิยมในเมืองไทยเมื่อไม่กี่ปีมานี้ นำเสียดใจสำหรับอนาคตเมื่อคนส่วนมากไม่รู้ค่า
“สภาพแวดล้อม”

ในห้องเล็กนี้ฉันอ่านเรื่องสารพิษโดยรู้สึกปลอดภัยจากมัน ระบบประสาทกับสมอง
ปลอดภัยจากสารตะกั่ว ฝุ่นละอองก็จะมีไม่ล้ากรายสู่ระบบหายใจส่วนลึก แม้ตัวอย่างในหนังสือจะ
รบกวนความรู้สึกบ้าง เรื่องสาร DDT ในนม และเลือดของแม่ลูกอ่อนอาชีพเกษตรกร เสียงพ่อไอขึ้น
น้ำขุ่นเหนียวไหลออกมาทาง STOMA ที่คอ พยาบาลใช้สายยางสีส้มดูดเสมหะดังแครกคราก เสียง
เครื่องออกซิเจนทำงานอีกครั้ง ขณะที่เสมหะปนเลือดไหลไปตามสายยาวสองเมตรในท่อของเสียงลง
ขวดเก็บที่มีน้ำยาฆ่าเชื้อ ซึ่งกระฉอกพลุ่งพล่านตามแรงอัดของอากาศทุกครั้งที่ยกหลอดจากท่อไป
เป็นเวลาเดียวกับที่ฉันกลืนอาหารลงคอ

“อาหารเย็นกับมะเร็ง” เกิดขึ้นจากเหตุการณ์นี้ เพื่อบอกนัยแห่งความหมายของการบริโภค
และการถูกกินคืน เพื่อย้ำว่า “เราผู้เป็นมนุษย์ไม่สามารถเสพยาแต่ฝ่ายเดียว”

กวีนิพนธ์
บทกวี
เรื่อง
เรื่อง
เรื่อง
เรื่อง
เรื่อง

บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี
บทกวี

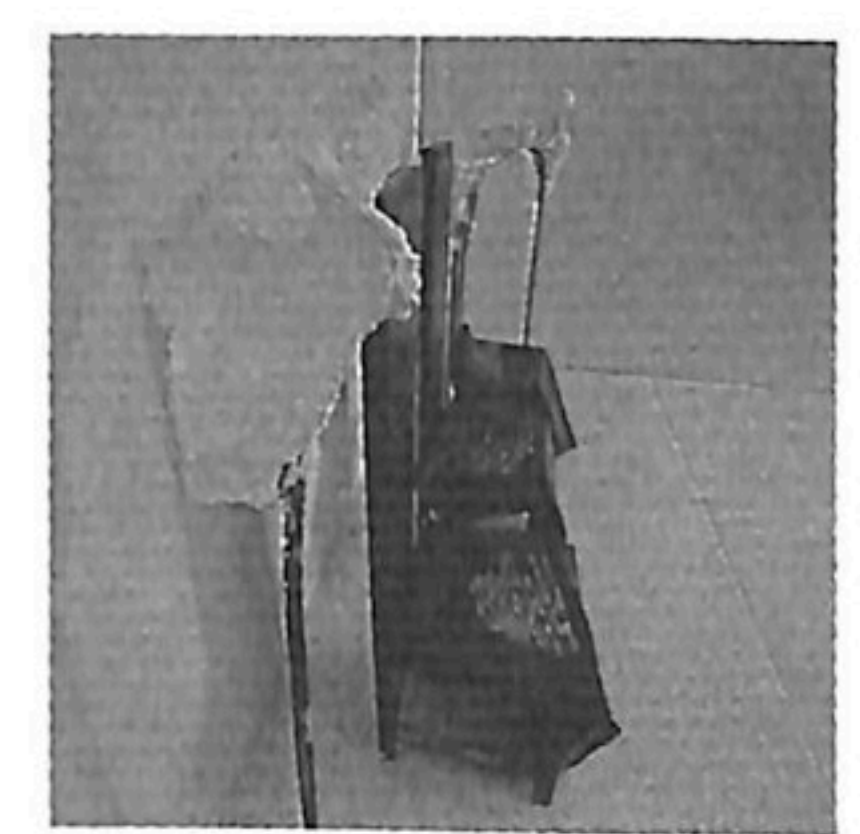
จากที่มาเดียวกันข้างต้น “กลองไล่คนและเงา” ถูกสร้างเสร็จลง กลองเหล็กสีดำบรรจุภาวะ
ของสองสิ่งที่ตรงกันข้ามโดยมีเส้นต่อระหว่างขอบกลองกับขอบฝากลองซึ่งเปิดอยู่เป็นเส้นกันระหว่าง

คนในพื้นที่ว่าง	กับ	เงาเล็กในน้ำ
การอยู่รอด	กับ	ความไม่รอด
การฮึดสู้	กับ	การยอมจำนน

เป็นเส้นขีดของ “ใจ” ที่ตัดสินใจให้ชีวิต แก่ตัวเองทั้งที่อยู่ในความไม่รู้ถึงภาวะที่จะเกิดในอนาคต

ไม่รู้ว่าระยะเวลาสั้นแค่ไหนจึงจะไปถึงบั้นปลายของชีวิต
ไม่รู้ว่าระยะเวลานานอีกเท่าไรที่ความเป็นยังมีอยู่

ในอีกแง่หนึ่งเส้นนี้แบ่งระหว่างความรู้ กับ ความไม่รู้ในความหมายแห่งพุทธเป็นความหลุดพ้น
กับ การติดข้องอยู่
ที่สำคัญจะต้องรู้ว่า “ให้ชีวิต” แก่ตนไปทำไม

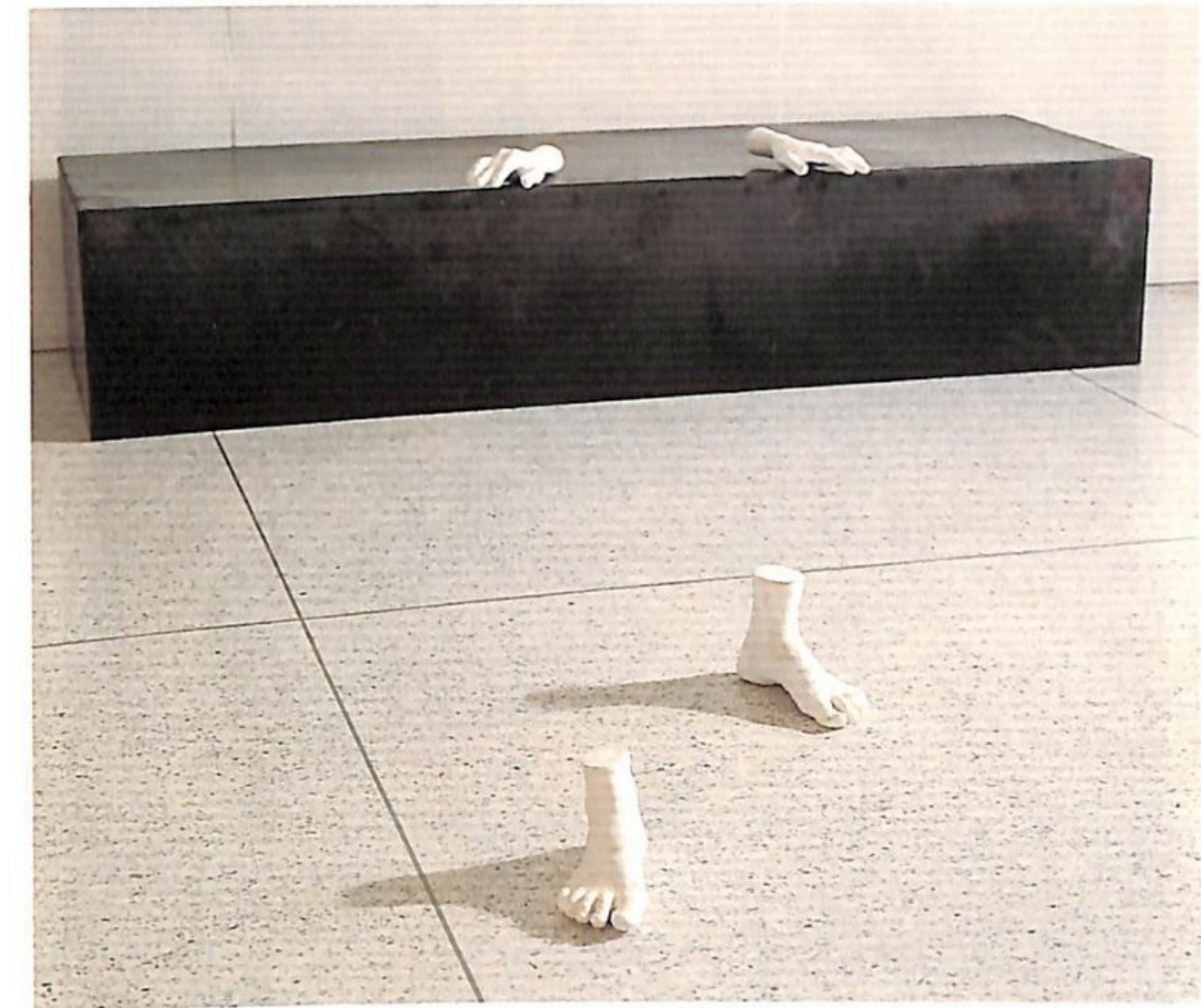

เดินเล่นคนเดียวในมัวหมอก
ตั้งนั่งอยู่คือหินและต้นไม้
ไม่มีใครรู้จักใคร
ทุกคนต่างโดดเดี่ยว

บทกวี Im Nebel ของ Hermann Hesse ที่เคยอ่าน มักถูกดึงจากความทรงจำเป็น
ครั้งคราวในเวลาที่การพบจบลง และต้องกล่าวลา หรือเมื่ออยู่กับตัวเอง นั่งและเล็ก ถึงระดับหนึ่งเป็น
ที่มาของงานชุด “มือเหงา” ความหมายจากบางช่วงเวลาของ “การมีชีวิต” ที่รู้สึกและเข้าใจได้ถึงภาวะนั้น

ช่วงฤดูร้อน 2536 มีเวลาทำงานศิลปะต่อเนื่อง จึงมีโอกาส “ดู” ตัวเองผ่านงานศิลปะ
ด้วย “การมองเห็นตัวเอง” จึงถูกดึงมาเป็นเนื้อหาในงาน ประกอบกับภาพจากอดีต ในเย็นวันต้นฤดู
ใบไม้ผลิวันหนึ่งที่บังเอิญเดินไปพบดอกนาร์ซิสซัส สีเหลืองอ่อนก้านสูงเคียดงายยาวแข็งส่งกลิ่นหอมแรง
แรงได้เท่ากับความหลงตนของคนหนุ่มในนิยายกรีกโบราณ เพราะเหตุนี้จึงตั้งชื่องานตามชื่อของ
ดอกไม้ บอกถึง “การรู้จักตัวเอง” ในภาวะและเวลาที่นิ่งที่สุด

ดอกนาร์ซิสซัส 3 ดอก
มองดูตัวเอง
ฟังเสียงตัวเอง
รู้ตัวเอง

Rama IX Art Museum Foundation

ผลงาน 2535 - 2536

WORKS 1992 - 1993

**Isolated Hands Waiting to be
Understood from Feet, 1992**
Metal, Plaster

Isolated Hands, 1992
Plaster, Cloth, Wax

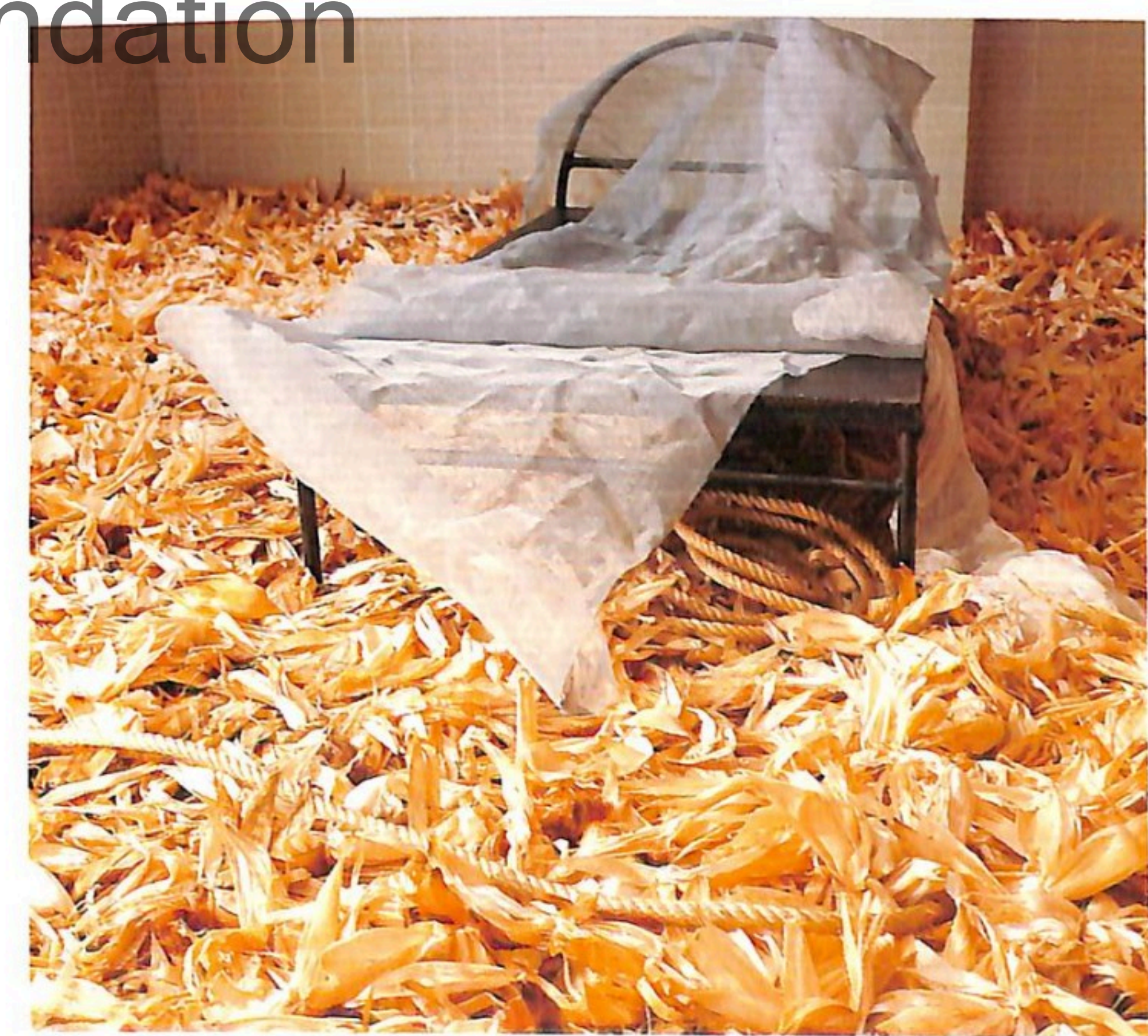
Isolated Hands Asking for Help, 1992
Metal, Plaster, Motor Oil

Has Girl Lost her Memory? I, 1993
Corn - Husk, Metal, Cloth

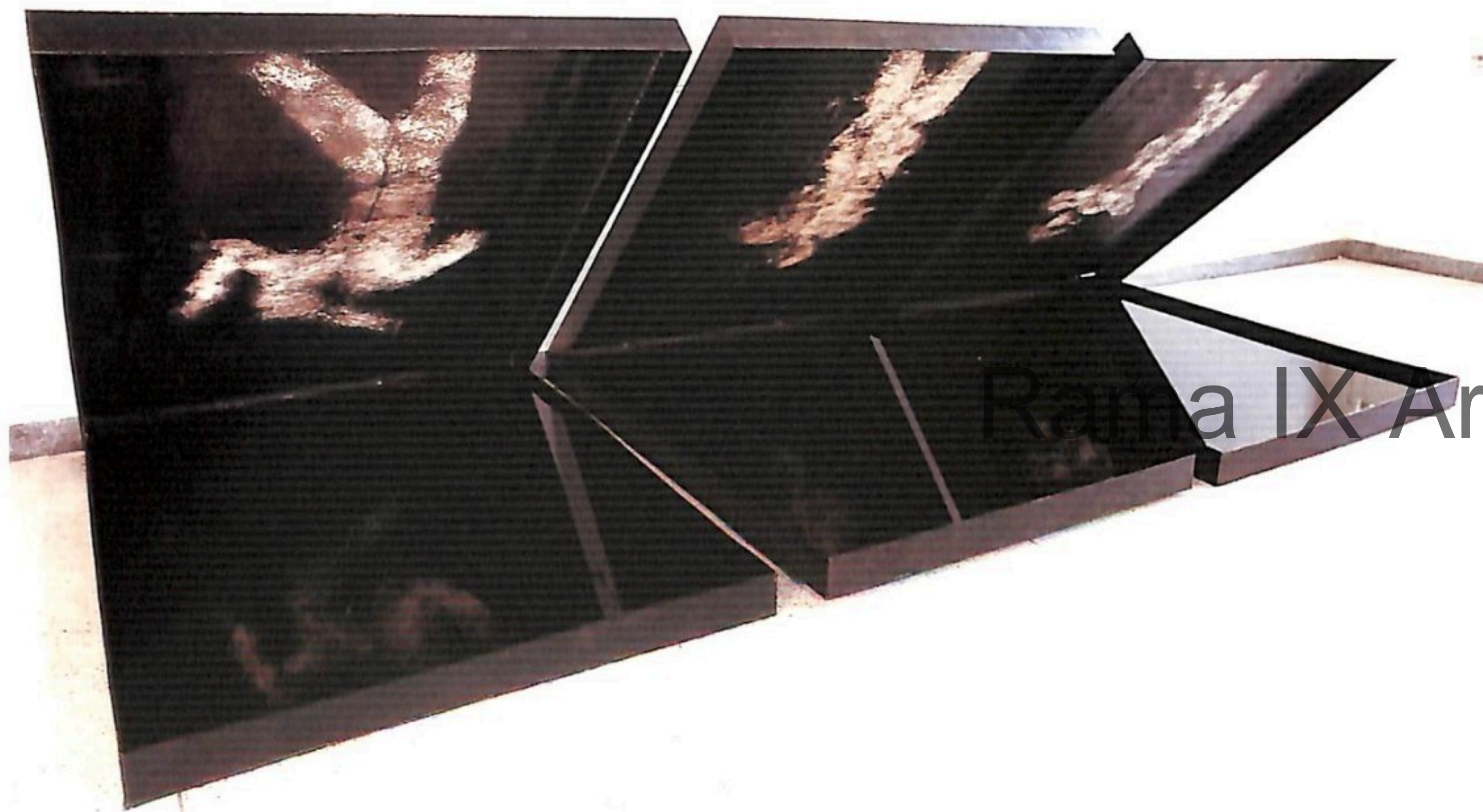

Sometime I Avoid Fun, 1992
Metal, Stone - Lime, Motor Oil

Has Girl Lost her Memory? II 1993
Room - Installation

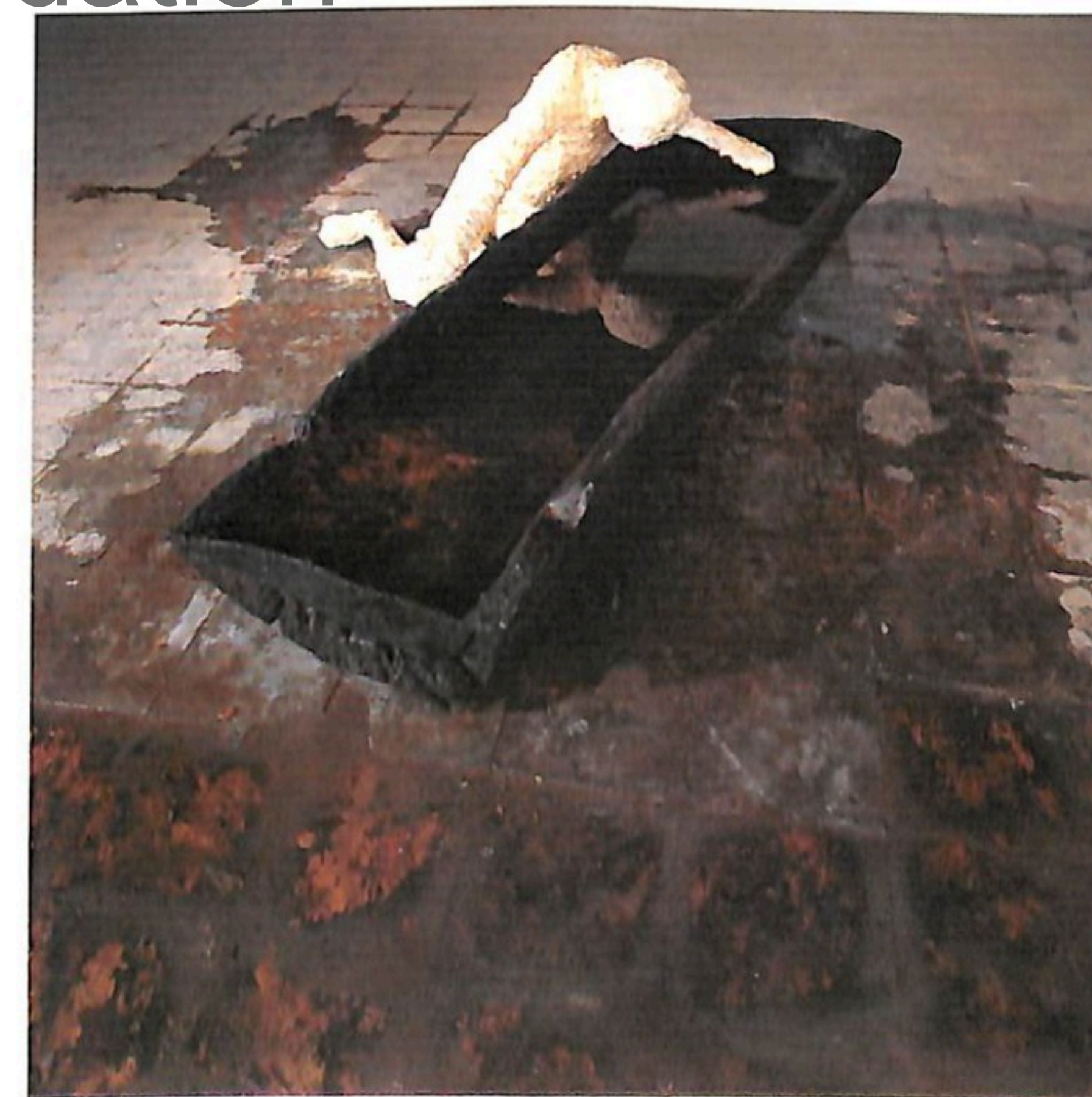
Rama IX Art Museum Foundation

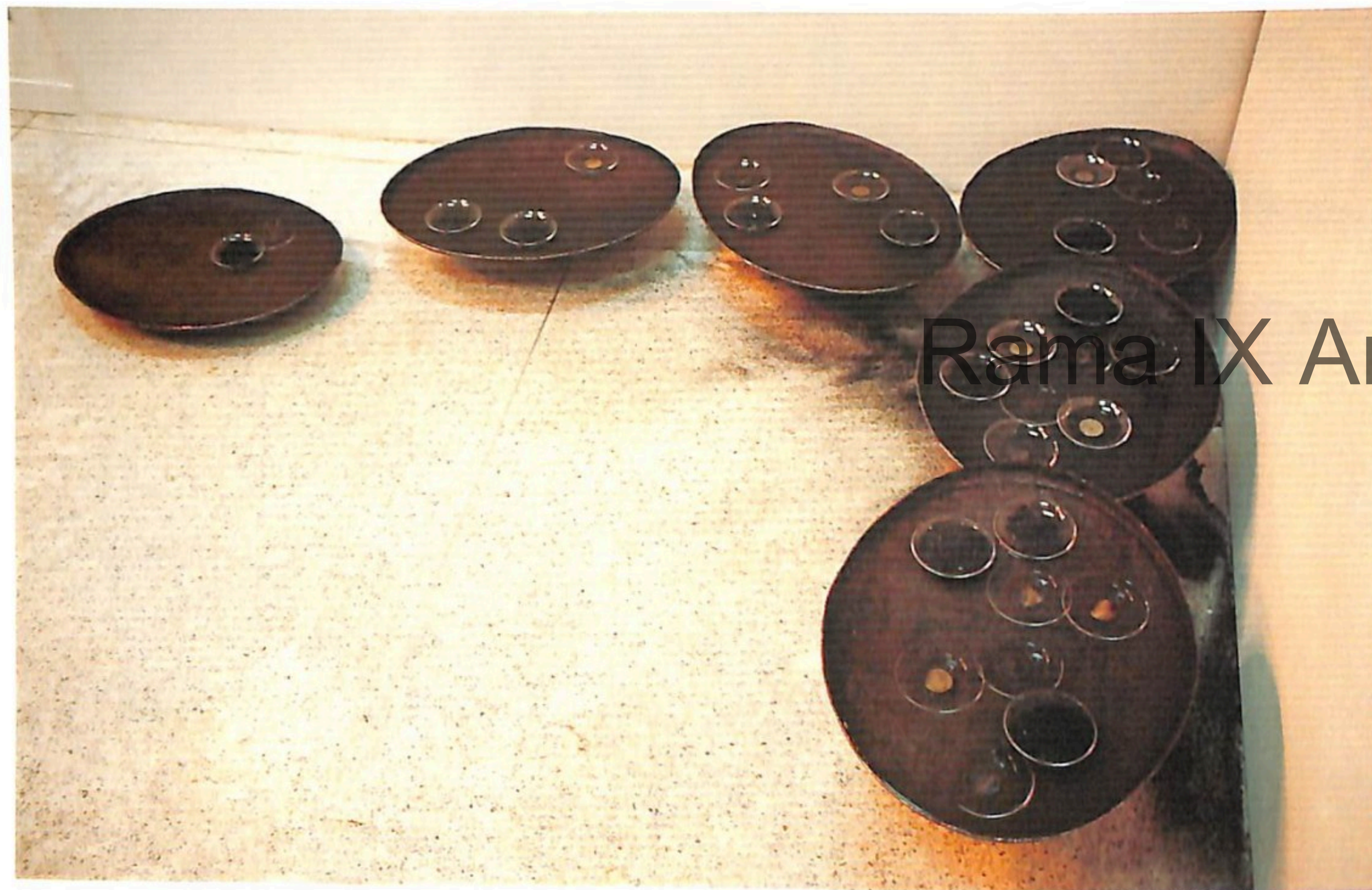
Three Boxes of Men and their Reflections, 1993
Metal, Motor Oil, Etching

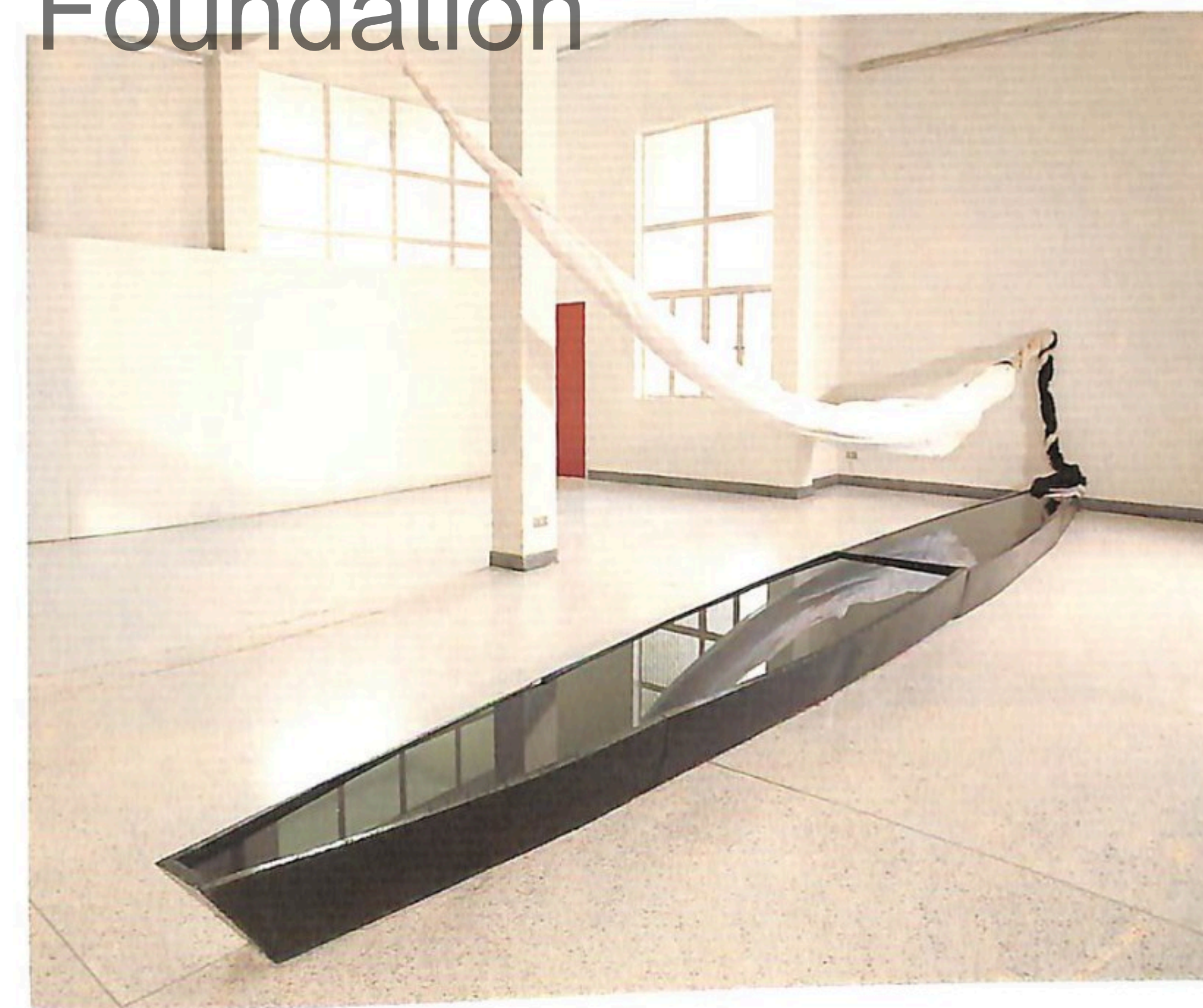
Box of Man and his Reflection, 1993
Box Sculpture

The Narcissus, 1993
Plaster, Rubber, Metal, Wood, Water

In the Mind of Someone Living, 1993
Metal, Glass, Water, Ash

Girl Says, There is Always the Night Time, 1993
Metal, Motor Oil, Cloth, Hair, Fiber, Sa - Paper

Detail of the Lovers

Rama IX Art Museum Foundation

The Lovers, 1993
Plaster, Metal, Rubber